

[Stinus.]

nerne er ude af Vietnam, men vi kan ikke deltage i glædesdemonstrationer over det amerikanske nederlag. Vi beklager, at USA ikke i tide lyttede til gode og velmente råd fra sine europæiske allierede, men der er grund til at tro, at kommende amerikanske regeringer vil vide at drage lære af det, som her er sket, ikke alene med hensyn til militære engagementer, men først og fremmest lære med hensyn til de berettigede krav, befolkningerne i verdens fattige lande stiller til fremgang og udvikling. Forhåbentlig drager amerikanerne også lære med hensyn til, hvem USA skal alliere sig med, hvem man skal forpligte sig til at støtte.

USA har haft en skæbnesvanger evne til mange steder i verden at alliere sig med de mindst demokratiske og mest korrupte regimer. Saigonregimet var korrupt fra først til sidst, og USA vidste det, som vi andre vidste det. Saigonstyret var på ingen måde demokratisk, således som nogle danske politikere her på det sidste har forsøgt at fremstille det. Sydvietnam var en politistat vendt mod alle politiske og religiøse modstandere. Tortur og pludselig forsvinden hørte til dagens orden. De uhyggelige tigerbure eksisterede til det sidste. Disse bemærkninger skal ikke opfattes som nogen rênvaskning af styret i Nordvietnam, som heller ikke er demokratisk. Det radikale venstre har ingen særlig sympati for det kommunistiske styre i Hanoi eller for de midler, som er blevet anvendt i kampen mod Sydvietnam. Vi deler udenrigsministerens opfattelse af, at begge parter har krænket Parisaftalerne.

Vi har heller ikke glemt den udrensning, som fandt sted, da det kommunistiske styre etablerede sig i Nordvietnam, og som kostede mindst 50.000 mennesker livet, og vi forstår på denne baggrund den ulyst, mange vietnamesere har haft til at give sig ind under Hanoistyret, og den frygt, som er kommet til udtryk ved den stadige flygtningestrøm fra nord til syd og nu til sidst flugten i panik fra Saigon og Sydvietnam i det hele taget.

Men hvad har alternativet været for de tusinder og atter tusinder af vietnamesere, som ønskede fremgang for deres land, som ønskede en udvikling sat i gang? Hvad kunne Saigonstyret tilbyde dem andet end

korruption, udnyttelse og politisk undertrykkelse? Hvad kunne det demokratiske USA tilbyde det vietnamesiske folk, når hjælpen skulle kanaliseres gennem styret i Saigon? Den 1. juni 1956 sagde daværende senator John F. Kennedy i en tale bl. a., at det, USA skulle tilbyde det vietnamesiske folk, var en revolution, en politisk, økonomisk og social revolution, som langt skulle overgå det, kommunisterne kunne tilbyde, og som skulle gennemføres på fredelig og demokratisk vis. En politisk, økonomisk og social revolution, sagde Kennedy i 1956.

Hvis de 150 mia dollars eller 1.000 mia kr., som krigen har kostet de amerikanske skatteborgere, i stedet var blevet brugt til at gennemføre en sådan social revolution, ville situationen i Indokina og hele Sydøstasien i dag nok have været en anden. Men den fredelige revolution udeblev, og de demokratiske kræfter i Sydvietnam fik ingen støtte. Det eneste alternativ var den kommunistisk ledede voldelige revolution, og det kan vi beklage.

Vi kan regne med, at en politisk, økonomisk og social omvæltning nu vil finde sted i Sydvietnam, men med hensyn til den videre udvikling vil alt i øvrigt være gætterier. Betragtes alt det, som forudsattes gennemført efter Parisaftalerne, nu som definitivt bortfaldet? Jeg tænker ikke mindst på etableringen af et råd for national forsoning; behovet for forsoning er ikke mindre efterkrigens afslutning. Tør man håbe, at en egentlig politisk proces nu kommer i gang? At den sydvietnamesiske befolkning nu får mulighed for at udøve sin selvbestemmelsesret? Eller vil ét ikke-demokratisk styre blot blive afløst af et andet? Der kan være grund til også fra dansk side at give udtryk for det, som siges i den vesttyske regerings appel til de nye magthavere om at efterleve menneskerettighederne under genopbygningen af landet. Vil målet om et fredeligt, uafhængigt, demokratisk og neutralt Sydvietnam, som udtrykt af PRGs ambassadør i Paris, i det hele taget kunne realiseres? Hvilken indflydelse vil Hanoi få på udviklingen? Hvilken indflydelse vil henholdsvis Kina og Sovjetunionen, som helt åbenbart har modstridende interesser i området, få?

Det er også naturligt, at man efter afslutningen af krigen i Vietnam spørger: er dette afslutningen på krigen i Sydøstasien? Vil